

ՄՇԱԿ

Տարեկան դիմել 10 թուրքի կէս տարվանը
6 թուրքի
Առանձին համարները ԱՄԵՆ ՏԵՂ 5 ԿՕՊ.
Թիֆլիսում գրվում են խմբագրության մէջ.
Մեր հասցեն՝ Тифлиси, редакция „Мшакъ“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Mschak“.
Տ է Լ է Ֆ Օ Ն № 253.

Խմբագրությունը բաց է առաւօտեան 10—2
(բացի հիւրանի և տնօրէնից).
Ցայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լիզով
Ցայտարարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր տողաւորին 10 կոպէկ.
Տ է Լ է Ֆ Օ Ն № 253.

Հ ի Մ Ն Ա Դ Ի Դ Գ Ի Դ Գ Ո Ր Ա Ր Ծ Ր Ո Ւ Ն Ը

ՄՇԱԿ

(36-րդ ՏԱՐԻ)

ԱՊՐԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՉԷ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ

Հասցեն՝

ТИФЛИСЬ, Редакция „МШАКЪ“.

TIFLIS, Rédaction du journal „MSCHAK“.

12 ամսուայ համար	10 ռ.
11 " " "	" "
10 " " "	9 ռ.
9 " " "	8 ռ.
8 " " "	7 ռ.
7 " " "	6 ռ.
6 " " "	" "
Մնացած ամիսները ամսական ՄԵԿ թուրքի	
Ամերիկայ տարեկան	6 դոլար
Եւրոպայ " "	30 ֆրանկ
Պարսկաստան " "	10 թուրքի

„ՆԱԴԵԺԴԱ“

Ս.ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Պատիւ ունի ներքի տարածված այն լուրը լուրերը, որ իբր թէ ընկերու-
թիւնը ծախում է իր շոգինաւորը:

Ընկերութեան ղեկավարներ թէ Վարչայի վրա և թէ Կասպան ծովի վրա այսուհե-
տև կը գործեն կանոնաւոր բէյրիով և լիակատար ծաւալով:
(8, 9, 11) առ. 3-7

Կիրակի, մարտի 9-ին, առաւօտեան ժա-
մը 10-ին, Կովկասեան Գիւղատնտեսական
Ընկերութեան ղեկավարներ ընկերութեան

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Թիֆլիսի բոլոր գրականագէտների և ժուր-
նալիստների, քննիչի և որոշիչի թիֆլի-
սում գրականագէտների ընկերութիւն կամ
ժուրնալիստների պիտի ստեղծուի միութիւն
հիմնելու հարցը: Հրաւիրվում են մասնակե-
ցիներ մասնակցել բոլոր աշխատանքները:
գրականագէտներ, ժուրնալիստներ և առ-
հասարակ գրականութեան և ժուրնալիստ-
ների հետ կապ ունեցող անձինք:

2. Առաքելան

(Հ. 2.)

ՉԵՆԱԿԵԶԵՐ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Թիֆլիսի քաղաքային ինքնավարու-
թեան և նահանգական վարչութեան
մէջ մտատանջութեան առարկայ է
դարձել հացի և մսի գների թանկա-
նալը:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Ա. Ս. ՓԻՍՏՈՒՆՆԵՐ

(Լ. Կ. Կ. Կ. Կ.)

Բ.

Արքիմար իբր լրագրող հայկական մեր
հին գաղափարներէն չէ. հեղինակի ու վարդ-
պետի փառքով անուն մը կը ստեղծէ և
ինքն իր ունով մեր ամենէն գերագնաց
օրուան գրիչը կը դառնայ. Թերթերուն
մէջ, ուր ինքն կը բերէ արձագանգ մը
կրօնական, կը թափանցի մեր քաղաքական
առեւտրական, ուշագրաւ պատրաստակաւու-
թեամբ հանրութիւնը կը սպասէ իր վճիռ-
ներուն, որոնց ծանրութեան տակ նուրբան
հաստափոր փաշաներն ալ կը ձգվին ու
կարծիք ունենան ինչ կընար բերան կղ-
պել:

Եւ ամենէն աւելի սանձարձակ է Ար-
քիարի պ. Յովհաննէս Ծանաղարանի
«Հայրենիքին» մէջ: Փաստաւորապէս տրայ-
դուցի խմբագրականին գործը հոյանիին
տակ Արքիարի ասպարէզ կը գտնէ. ալ եր-
կուց չկայ պատրիարքէ կամ հին հայ
փաշայէ մը: Այդ ընթացքով իր ընթացքով
թիւրքի կը կրնայ ինքն ինքն զգուշացնել
մեր ընկերական հարցերը, թէ ալ որոշած էր
անհրաժեշտաւ օրագրութիւն մը: Բայց կար-
ծես ընկերական հարցերը, թէ ալ զինքն
միջը ինքն ինքն ինքն, թէ ալ թիւրքի
լրագրողի հեղինակաւոր փառքին պիտի
արժանանայ: Բայց գրական աշխատե-
լը քաղաքականութեան սիրտը քաղէ ասպար-
զանի պէտք չունի. անկէ գերեզման հա-
ւատարմութեանը կարգի. «Հայրենիքի» անը-
թիւնը:

Իսկ ինչպէս իր «Օրուան
կտակը» սիւնակին մէջ ճշգրտաբան կը
խոստովանէր գրականութեան իր այս ժառ-
մաւը: «Մեր գործընդերս կը նստանայ այն
սիրահարներուն, որք կնոջ մը գոհած են
իրենց կեանքն ալ, իրենց երկտասարդու-
թիւնն ալ, իրենց ամեն ինչն ալ: Օր մը
ձանձրութիւն կը դառնա ու հաստատ կորուցնի
հետաւ սիրտը կնոջը, ու կը ձեռա-
նան... Բանի մը օր ետքը անոր ոտքերուն
ներքէն են: Իր կնոջ հայկական մասունքն
էր. այդ կնոջն զրանքէն ձեռքը ետ չը
քաշէր: «Հայրենիքի» հոգին պ. Ծանաղարան
էր, իսկ սիրտը՝ Արքիարի, և այդ թիւրքի
սանձարձակ էր ըլլալ պարսկերէն, նստա-
նաւոր իր թիւրքի թիւրքի. անոր ազդեցու-
թիւնը պիտի տարածուէր ընկերական ա-
մեն գասերու վրայ: Արքիարի, սիրտը ըլլա-
լով այդ տեսակ թիւրքի մը, լրագրողի բա-
րոյական մեծ գաղափարականութիւն մը
էր վրայ և կը ծանրացնէր: Թեթէ էր այդ
ծանրութիւնը. վասնզի իր լրագրողի փորձ
և խոհական լրջութեամբը՝ մտադրած էր
օգտակար ըլլալ մտաւորական բարեշրջումի
սուրբ գործին: Եւ այդ բարձր գաղափար-
ական երկարագույն կը մնայ: «Մշակ» և
«Արեւիկ» թերթերուն մէջ մարդուած գրիչը
հրապարակաւորական ասպետն էր իրաւ:
1891-էն առաջ՝ «Արեւիկ» փայլուն օրե-
րուն, վեց տարի աշխատած էր և անոր
զարգացումին ամենէն գործը յոյժ էր Ե-
րզնի, ազատամարտ «Հայրենիքին» մէջ ամե-
նէն փորձ գրելը, ամենէն սանձարձակ
գրիչը ըլլալ: Եւ այդ ասպարէզը շատ մեծ
օգուտ կը բերէր թէ իրեն և թէ իր սիրտը
թիւրքի: Ոտքերուն գրիչը անհրաժեշտ կը
սկսէր արշաւել: Իր ձայնը ամենէն խոյ
անկիւնները պիտի հասնէին: Գաւառի սի-
րելի թիւրքի կը դառնայ «Հայրենիք», մայր
հայրենիքի ձայնը անոր չէրէն շատ ա-

թաւարապահներ, որոնք այժմ խու-
սափում են նրանից: և երկրի գանա-
լան մասնորում երեան կը դային կա-
նոնաւոր հիւրերի վրա տաւարապա-
հութիւն կազմակերպող անհատներ ու
ընկերակցութիւններ:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գինը բարձրանում է, խոտա-
տեղերի և արօտների կապալները
թանկանում են, տաւարապահութեան
պայմանները դժուարանում են և
ծախքերը մեծանում են, պէտք է
բարձրանայ և մսի գինը: Բայց մի
շարք բարեկարգութիւններով կարելի
էր հաստատակցել այդ անապատ
ազդեցութիւնները և էժանացնել այն-
քան, որքան նա հնարաւոր է տեղին-
կայի և տնտեսական ներկայ մակե-
րելով իրենք:

Մտադրաւոր, այն հանգամանքը,
որ հոգի գին

Լահն
ըհն
ստ-
նը
անի

ЗАЧѢМЪ ОСТАВАТЬСЯ ТОЛСТЫМЪ?

Знаменитые порошки
Д-ра МАРКОНИ

изготовляемые Хим. Фабр. Общ. „ФАКИРЪ“
въ Берлинѣ и т. п.

теперь можно получить почти во всѣхъ Аптекахъ
и Аптекарскихъ магазинахъ Россіи.

Ежедневно уменьшаютъ вѣсъ отъ 2—4 фтв.

Это единственное, разумное, вѣрно дѣй-
ствующее и при томъ вполне безвредное для здоровья средство.

Медицинскій советъ, журнальчикъ, постановленіемъ отъ 12 декабря
1906 г. за № 846 призвалъ возможнымъ разширить въ Россіи оза-
боченнаго средства, въ качествѣ врачебнаго средства, для продажи изъ
аптекъ безъ рецептовъ врачей, и въ аптекарскихъ магазинахъ.

Цѣна за коробку хваташуюся на 1 пѣсочъ 3 рубля, тройная коробка 7 рублей.
Главный складъ въ Москвѣ у Е. Веверъ, Покровка, д. Арбастскихъ.

Բիֆֆրոմ, Գովասան ընկերութիւն իրապարծական
ապրանքների փաճառատար և ուրիշների մաս:

, 23, 8, 23)

5—2